

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра китайської філології

Курсова робота

з китайської філології на тему:

ГЕНЕЗА «КОВІД-НЕОЛОГІЗМІВ» У СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ
МОВІ

Студентки групи Пкит. 08-19

факультету східної і слов'янської
філології

денної форми здобуття освіти

Освітньої програми:

Китайська мова і література та переклад
західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.065 Східні мови

та літератури (переклад включно),

перша — китайська

Морошан Регіни Вікторівни

Науковий керівник:

к. ф. н., доц. **Щербаков Я.І.**

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ — 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ.....	6
1.1 Визначення категорії “неологізм” у сучасному мовознавстві.....	6
1.2 Джерела формування неологізмів.....	10
1.3 Функціонування неологізмів у сучасній китайській мові.....	12
1.4 Особливості сучасного китайськомовного віртуального дискурсу	20
Висновки до розділу 1.....	28
РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІОНУВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНОМУ КИ- ТАЙСЬКОМОВНОМУ ВІРТУАЛЬНОМУ ДИС- КУРСІ.....	29
2.1 Номінативна і стилістична функції неологізмів.....	29
2.2 Комунікативна і прагматична функції неологізмів.....	33
2.3 Нормативна і синтаксична функції неологізмів.....	37
2.4 Темпоральна (лінгвосоціальна) функція неологізмів.....	41
Висновки до розділу 2.....	43
ВИСНОВКИ.....	45
论文摘要.....	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	48

ВСТУП

Лексика – найбільш рухома частина мови, вона безперервно вдосконалюється, оновлюється, разом з тим реагує на зміни в навколишній нас дійсності, тобто розвивається разом з життям. Для відтворення і закріплення нових понять будь-яка мова потребує появи нових лексичних одиниць.

З появою пандемії коронавірусу в 2019 році наші реалії значно змінилися - це і стало причиною появи великої кількості неологізмів за короткий проміжок часу. В окремих випадках вони усувають омонімію, а в інших - позначають поняття нових явищ в суспільстві.

Актуальність дослідження обумовлена необхідністю вивчення неологізмів як показника відображення змін, що відбуваються в китайській мові, зокрема, в віртуальному дискурсі, під впливом різних факторів, перш за все, таких як зміна реалій. Процес безперервної появи в мові лексичних новоутворень вимагає теоретичного осмислення, систематизації матеріалу, виявлення основних закономірностей утворення нових одиниць, систематизації продуктивних способів їх утворення, особливості функціонування, встановлення залежності власне мовних і соціокультурних чинників в процесі формування неологізмів, в тому числі в віртуальному дискурсі, що, в свою чергу, допоможе краще уявити загальну картину сучасного мовного простору Китаю.

Мета дослідження - виявити особливості функціонування неологізмів, пов'язаних з пандемією коронавірусу, в китайськомовному віртуальному дискурсі, а також розкрити словотвірний потенціал китайських неологізмів.

Для досягнення поставленої мети ми бачемо необхідність у вирішенні таких **завдань**:

- розглянути чинники, що впливають на появу неологізмів в китайському Інтернет дискурсі;
- виявити особливості інтернет-комунікації як особливої моделі соціальної взаємодії, що впливає на появу новоутворень в китайській мові;
- виділити основні лексико-семантичні групи сучасного китайськомовного віртуального дискурсу під час пандемії коронавірусу;

- визначити і описати основні словотвірні моделі китайських неологізмів.

Об'єктом дослідження є неологізми в китайськомовному віртуальному дискурсі.

Предмет - функціональні особливості неологізмів, пов'язаних з пандемією коронавірусу.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та розв'язання конкретних завдань роботи передбачалося застосування теоретичних загально-наукових методів, зокрема абстрагування, формалізації індукції та дедукції для огляду стану вивчення досліджуваної проблематики. Для виявлення основних функціональних особливостей неологізмів, пов'язаних з пандемією, в китайськомовному віртуальному дискурсі було застосовано функціональний аналіз; структурний метод дозволив визначити граматичні структури; для характеристики і типологізації функціональних особливостей неологізмів, пов'язаних з пандемією коронавірусу було використано метод безпосередніх складників; контекстуальний методи було застосовано для встановлення особливостей функціонування засобів реалізації семантики неологізмів в віртуальному дискурсі; для відбору ілюстративного матеріалу було застосовано метод суцільної вибірки.

Практичне значення цього дослідження полягає в можливості використання його результатів в процесі викладання китайської мови, зокрема таких дисциплін як "Практична граматики китайської мови", "Теоретична граматики китайської мови", "Практичний курс перекладу з китайської мови", а також для подальшого дослідження особливостей китайської лінгвокультури. В цілому, отримані результати можуть сприяти полегшенню грамотної правильної українсько-китайської міжмовної комунікації.

Наукова новизна цього дослідження полягає в тому, що роботі виявлено та описано особливості функціонування неологізмів в китайськомовному віртуальному дискурсі на матеріалі ЗМІ, чатів, форумів, блогів китайських користу-

вачів Інтернету, виділені основні лексико-семантичні групи китайських інтернет-неологізмів, поява яких була зумовлена пандемією Covid—19, здійснено переклад китайських неологізмів на українську мову.

Структура курсової роботи: робота складається зі змісту, вступу, двох розділів, висновку, анотації та списку використаних джерел.

У вступі обґрунтовано вибір теми, розкрито її актуальність, визначено мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження, розкрито наукову новизну дослідження, теоретичне та практичне значення та інформацію щодо апробації результатів дослідження.

Перший розділ присвячений аналізу теоретичних засад дослідження неологізмів, розкриваються функціональні особливості в сучасній китайськомовній лінгвокультурі, проаналізовано особливості дослідження функціональних особливостей як основного механізму реалізації віртуального дискурсу.

Другий розділ присвячений аналізу та дослідженню функціональних особливостей неологізмів, пов'язаних з пандемією коронавірусу, сучасного китайськомовного віртуального дискурсу на прикладі актуальних текстів.

У загальних висновках підбито підсумки проведеного дослідження неологізмів, пов'язаних з пандемією коронавірусу сучасного китайськомовного віртуального дискурсу та їх функціональних особливостей.

Список використаних джерел складається з позицій і вітчизняних, і іноземних джерел.

Апробація результатів дослідження. Результати цього дослідження було представлено на Міжнародній науково-практичній конференції "Ad orbem per linguas", м. Київ, 2021 р.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ

Неологізми в будь-якій мові є відображенням певного етапу розвитку суспільства. Їх поява обумовлена потребою соціуму в мовному позначенні нових предметів, явищ і концепцій. Враховуючи, що сьогодні суспільство стрімко накопичує зміни, потік нових слів незмінно збільшується, а це робить систему тої чи іншої мови набагато багатше і різноманітніше: “Нове завжди виникає в результаті поглибленого осмислення (переосмислення) дійсності, відкриття невідомих раніше властивостей і ознак пізнаваних об'єктів. Тому особливого значення набуває проблема виявлення нового значення, властивого неологізмам, специфіки об'єктивованої в них інформації”.

Поява значної кількості неологізмів в китайській мові на сучасному етапі, з одного боку, є наслідком техніко-економічного розвитку суспільства, появи нових реалій, які потребують номінації, а з іншого боку, обумовлено внутрімовними факторами, такими як прагнення до економії, системності, вираження емоційно-експресивних смислів, стилістичної диференціації слів (Стишов, 2003).

1.1 Визначення поняття “неологізм” у сучасному мовознавстві

Мова як суспільне явище постійно розвивається. Словниковий склад мови тісно пов'язаний з історією, культурою і життям народу-носія. Будь-які зміни в суспільстві відразу ж знаходять безпосереднє відображення в словниковому складі його мови.

У самій лексиці відбуваються зміни різного плану:

- деякі слова застарівають, поступово виходять з ужитку і, врешті-решт, зникають, або можуть залишатися в слововживанні в якості архаїзмів та історизмів;
- з'являються нові слова. Вони або заповнюють пробіли в словниковому складі, або витісняють інші, вже існуючі слова. У разі повного прийняття мовної спільності нові слова стають повноцінними елементами словника. Однак деякі з них незабаром можуть знову вийти з ужитку. Подібні слова називають “метеорами”;

– значення окремих слів піддаються семантичним змінам. За допомогою метафоричного переосмислення поряд з вже існуючими значеннями у слова виникають нові, які розширюють його семантичну структуру. Відповідно до нових потреб номінації та комунікації словниковий склад мови постійно поповнюється новими словами. Рушійною силою розвитку і вдосконалення лексики служить протиріччя між її можливостями в певний момент часу і прагненням людей висловити свої думки і почуття адекватніше, точніше і стилістично різноманітніше (Колоїз, 2002).

Будь-які нові факти і зміни в навколишньому людині світі неодмінно повинні бути позначені. Так складаються їх найменування, які мають форму слів і словосполучень. Ці нові найменування в момент їх появи і називаються неологізмами.

Належність слів до неологізмів є властивістю відносною й історичною, тому у визначенні цього поняття серед учених немає єдиної думки. Через це однією з проблем неології є визначення терміна “неологізм” (Олійник, 1995).

Неологізми – нові лексичні утворення, які виникають в силу суспільної необхідності для позначення нового предмета або явища, зберігають відчуття новизни для носіїв мови і які ще не увійшли або не входили загальнолітературне вживання. На нашу думку, найбільш чітку систему параметрів-конкретизаторів характеристики нової лексики і підстав для їх класифікації є низченаведені поняття: перший і основний визначник поняття “неологізм” – конкретизація з параметру “час”. Неологізми – нові слова по відношенню до одного з попередніх періодів часу: тобто слова, які раніше не існували. Таким чином, щоб вказати поняття неологізм потрібно вказати конкретні точки відліку та часові співвідношення періодів. Друге – конкретизація за параметром “мовний простір”, що пов'язано зі зміною складу лексики літературної мови у зв'язку з переміщеннями слів з однієї сфери вживання в іншу. Третій визначник відноситься до термінів “неологізм” та “неологія”. Це конкретизація одиниць, які оцінюються з боку їх новизни. Поняття неологізм, відповідно до внутрішньої форми та етимології терміну, відноситься до слова. Термін “неологія” може осмислюватися як наука

про нове, в такому випадку, він буде позначати різноманітні нові явища в мові: нових властивостей вже існуючих слів, зміни стилістичного забарвлення; нових форм словозміни слова, нових лексико-граматичних функцій слів. Четвертий визначник пов'язаний зі встановленням структурних ознак новизни самого слова.

Серед вищеназваних параметрів критерій часу є частотним в лінгвістичній літературі. Крім критерія “Час”, на наш погляд, важливою ознакою є також “мовний простір”, саме ці дві ознаки беруть до уваги переважна більшість дослідників, на їх основі і формуються визначення в різних словниках і підручниках. Таким чином, слово може вважатися неологізмом тільки в тому випадку, якщо воно відповідає поняттю та вимогам, зазначеним вище.

Слово знаходиться в стані неологізму, поки люди відчують в ньому новизну. Як тільки слово починає активно вживатися, воно втрачає ознаку новизни, тобто поступово входить в лексичну систему мови як загальноновживане. Наприклад, в англійській мові зараз не можна вважати неологізмами слова *trouble shooter* – уповноважений по залагодженню конфліктів; *character assassination* – підрич репутації, злісний наклеп; *educational package* – обов'язкова навчальна програма. Ці слова були новими для свого історичного періоду, але не сприймаються носіями мови як нові в даний час (Hornby, 1986).

У своїй роботі “Семантика: Введення в науку про значення” (“*Semantics: An Introduction to the Science of Meaning*”) Стівен Ульманн, відомий угорський лінгвіст, який досліджував семантику і стилі в романських мовах, писав, що чим частіше ми повторюємо виразний термін або фразу, тим менш ефективними він буде. Він наголошував, що це особливо помітно у випадку образної мови, як, наприклад, термін *bulge* (укр. «опуклість, роздування») став використовуватися для позначення збільшення народжуваності. Місце мав ефект висвітлення метафори; а тепер соціум звик до нього так, ще більше не треба візуалізувати зображення. Як стверджує С. Ульманн, терміни навіть більш схильні до “закону спадної віддачі”. Але всі вони дуже швидко виходять з моди .

Виникнення неологізмів спричинене потребою давати назви новим предметам, явищам, поняттям, які постають у наслідок безперервного розвитку економіки, науки, культури, в результаті розширення й поглиблення зв'язків з іншими народами та державами. Особливо активно поповнюються новими словами сучасні науково-технічні термінологічні системи: біоніка, біонавт, гідропоніка, генотип, летилян (антимікробна речовина), інтерферон, океанолог, zenware (комп'ютерні програми, які допомагають сфокусуватися користувачеві на даному завданні), phablet (смартфон, екран якого більший за звичайний телефон та менший, ніж у планшета), MOOC (онлайн-курси для великої кількості людей) тощо. Це лексичні неологізми, що виконують номінативну функцію. До них належать також слова, утворені від лексем, які існували в мові раніше: в українській мові комп'ютер – комп'ютеризація, комп'ютеризувати, комп'ютерний; вітер – вітрівка; крос – кросівки; в англійській мові friend – to friend; application (software) – app; iPod + broadcast – podcast; China + India – Chindia; blob + object – blobject та інше (Ullmann, 1962).

У різних мовах кожен рік з'являються десятки тисяч неологізмів. Більшість з них мають «недовге» життя, але деякі закріплюються у мові надовго, стають невід'ємною частиною мови.

Наука, яка займається вивченням неологізмів називається неологією. Неологізми ряду мов таких як: англійської, німецької, російської, французької, японської фіксуються і досліджуються в центрах неології. Існують словники нових слів і значень, наприклад: словник “Нові слова та значення” під редакцією Туравської, База даних неологізмів Університету Райса (the Rice University Neologisms Database) та інші (The Oxford Companion to the English language, 1996).

Вивченням питання неології займалися видатні вчені, дослідники, зокрема: А.П. Грищенко, І.П. Ющук, О.О. Тараненко, В.О. Горпинич. Стилiстичні функції неологізмів досліджували І.К. Білодід, А.П. Коваль, О.Д. Пономарів, Л.В. Кравець. Неологізми української мови останніх десятиліть, зокрема суспільно-

політична лексика, вивчалися здебільшого в плані загальних словотвірних, лексико- семантичних та стилістичних тенденцій розвитку (А.З. Москаленко, І.О. Шашкін, К.В. Ленець, О.А. Сербенська та інші) (Колоїз, 2009).

Таким чином, утворення нових слів за допомогою елементів, наявних в мові, визначало основний напрямок розвитку літературної лексики і характер освоєння мовою різних запозичених слів. З розвитком техніки, науки, культури, промисловості з'являються нові слова і словосполучення, які стають назвами нових предметів, явищ, понять. Неологізми, що стали одиницями мови, з часом входять в словники, що відображають актуальний стан лексики, а неологічна лексикографія, що сформувалася в останні десятиліття, відкриває можливості для осмислення новітньої історії лексики (Л. В. Туровська, Л. М. Василькова, 2008).

1.2 Джерела формування неологізмів

В мові завжди наявна пасивна й активна лексика. Пасивну лексику словникового складу становлять лексичні одиниці, обмежене вживання яких зумовлюється особливостями позначуваних ними явищ. До цієї категорії належать архаїзми, історизми й неологізми (Кочерган, 2002).

Неологізми називають лексичними інноваціями, неолексемами, новотворами. На думку О. Сербенської, інновації – це “новотвори, запозичення, а також включення і входження в мову, зумовлені перерозподілом значень у видах і жанрах мовлення; це і відродження слів і висловів з минулих епох”. Вітчизняні дослідники розрізняють фактори, які спричиняють утворення неологізмів, можна поділити на такі групи:

- 1) позамовний – потреба дати назви новим предметам і явищам: дисплей, принтер, клонування, selfie, fauxhawk, BYOD;
- 2) інтралінгвальний – для заміни попередніх найменувань новими, зумовленої різними чинниками – тенденцією до мовної економії, уніфікації номінативних моделей, виразнішого, точнішого найменування, експресивно-стилістичного

оновлення, з причин соціально-політичного, пуристичного, евфемістичного характеру та інше, наприклад: “компакт” замість “компакт-диск”, “теракт” замість “терористичний акт”, “літак” замість “аероплан”, “мобільник” замість “мобільний телефон”, в англійській мові “flatform” замість “flat shoe on platform”, “fridge” замість “refrigerator”. Неологізми поділяються на лексичні й семантичні. Новизна лексичних новотворів виявляється у формі (“євро”, “сайт”, “ксерокопії”, “дизайнер”, “дисплей”, “принтер”). Семантичні неологізми – це нові значення, які розвиваються в словах, уже наявних у мові (меню, фанера, піратство) (Сербенська, 2001).

Загалом неологізми виникають декількома шляхами: вони творяться з наявного в мові матеріалу властивими для даної мови словотвірними способами, інколи штучно, часто запозичуються літературною мовою з діалектів і з інших мов. Іншомовні запозичення становлять найчисельнішу групу серед неологізмів.

Також розрізняють наступні способи утворення неологізмів:

-словотворча деривація – утворення нових слів, які вже існують, у мові морфем по відомим (зазвичай продуктивним) моделям, тобто за прикладом вже існуючих у мові слів;

-семантична деривація – розвиток у вже існуючому слові нового, вторинного значення на основі подібності явища, яке знову позначається з вже відомим явищем, наприклад: «штрих» (паста для виправлення помилок у тексті), «зебра» (розмітка на проїзній частині вулиці, означає пішохідний перехід), mouse (маніпулятор «миша» для управління курсором комп’ютера);

- запозичення слів з інших мов, наприклад: “білд” (схема прокачування персонажів у онлайн-іграх);

Неологізм є ланкою в ланцюжку мовних новоутворень: “потенційне слово → okazіоналізм → неологізм”. Будучи повністю засвоєними мовою, неологізми перестають бути неологізмами, стаючи звичайними словами основного запасу мови (Левицький, 2005).

Отже, неологізми, які стали одиницями мови, з часом потрапляють до словників, відображають актуальний стан лексики, а неологічна лексикографія, яка сформувалася за останні десятиріччя, дає нам можливість для осмислення новітньої історії лексики світу. Процес активного поповнення мови новими лексемами є найпомітнішим серед процесів розвитку мови на сучасному етапі.

1.3 Функціонування неологізмів у сучасній китайській мові.

У китайському мовознавстві також немає єдиної думки щодо розуміння терміна неологізм. Виділяють три основні підходи до його визначення. Послідовники першого підходу відносять до неологізми як нові лексичні одиниці, створені за словотворчою моделлю китайської мови, так і запозичення з інших мов, професіоналізми, веньянізми, діалектизми, а також застарілу лексику, яка дістала нове значення. Прихильники другого підходу вважають неологізмами нові слова, що описують нові предмети явища, що з'явилися в результаті розвитку науки і техніки, і слова, які отримали новий сенс. На думку прихильників третього підходу, неологізми - це (1) власне нові слова; (2) вже наявні в мові слова, які отримали нові сенс; (3) застарілі лексичні одиниці, які перейшли з пасивного стану в активне вживання. У своєму дослідженні ми будемо розуміти під неологізмами нові слова, утворені за словотворчими моделями китайської мови, запозичення, а також вже наявні в мові лексичні одиниці, які отримали новий сенс, якщо їх новизна відчувається носіями.

Для створення повноцінного визначення особливостей і характерних рис неологізмів, необхідно також розглянути дослідження різних китайських лінгвістів. Так, наприклад, дослідник Лю Сяомей в своїй роботі виділяє деякі характерні риси неологізмів:

1. Запозичення з інших мов.

Іншомовні запозичення є важливим джерелом появи нових слів у китайській мові. В сучасну епоху китайської мови іншомовні запозичення займають значну частину неологізмів. Наприклад, 迷你 - міні, 摩托车- мотоцикл, і інше.

2. Додавання латинських букв.

Неологізми з буквеними морфемами мають два мовних регістри: повсякденна розмовна мова і науково-технічний мовний регістр. Це відбувається слідом за поширенням англійської мови в побутовій сфері, а також в науково - технічній сфері. Наприклад, 电子产品 (електронна продукція), AA制 (рахунок навпіл) тощо.

3. Посилення співзвучності.

З давніх-давен в китайській мові переважали односкладові морфеми, в іноземних мовах ж розвивалися тільки дво- та трискладові. В цей час теж переважають односкладові. Наприклад, морфема 模 (скор. від 模特儿 - модель). Дослідник Сун Ліньянь зазначає, що для того, щоб слово можна було віднести до неологізмів, воно повинно відповідати певним критеріям. Найбільш важливим з них він вважає часовий відрізок. Оскільки найважливішою рисою неологізмів вважається новизна, це поняття відносно і різні лінгвісти визначають для нього різні відрізки часу, в середньому це 15-20 років. На його думку, коли слово існує довше цього проміжку часу, воно перестає бути неологізмом. Однак варто також відзначити, що на сьогодні не існує єдиної думки з приводу часу існування неологізмів (аж до того часу, як їх новизна перестає відчуватися носіями мови) (姚汉铭, 1998).

Другим критерієм неологізму Сун Ліньянь вважає універсальність. Новий термін повинен вживатися великою кількістю людей, володіти широкою сферою застосування і бути зручним в комунікації.

Третім критерієм дослідник вважає сумісність. Неологізм повинен охоплювати розмовний і книжковий стилі, утворюватися зі звичних морфем китайської мови, запозичених слів, діалектів, що входять в загальноприйнятту мову, застарілих слів, які отримали нове значення, професіоналізмів і т.д.

Також він виділяє такі види цього мовного явища як шаблонні неологізми (тобто які існують у мовній базі), уніфіковані неологізми (що походять із загальних концепцій) і неологізми зі звичайним змістом.

Ми можемо розділити лексичні іншомовні запозичення за способом запозичення кілька різновидів, приводячи основні з них:

1. Фонетичні 音译 відтворюється якомога точніше зовнішня форма, тобто звукова оболонка іноземного слова. Варто відзначити, що процесі засвоєння іншомовних слів китайська мова усуває абсолютно невласиві йому звуки, фонетичні особливості, невідтворювані в китайській мові, в кінцевому підсумку пристосовує запозичене слово до своїх звукових норм. Ступінь звукового освоєння, фонетичної адаптації можуть варіюватися, бути повною, неповною або частковою. Наприклад, “卢布” - рубль.

2. Семантичні 意译 - запозичення цього типу, також часто звані кальками, закономірно виникають в результаті перекладу китайською іншомовної лексики. Слід, однак, мати на увазі, що цей переклад особливий, при якому в мові, яка запозичує, з'являються нові слова. Семантичні запозичення (кальки) на відміну від фонетичних запозичень створюються з китайських лексичних елементів і в силу цього за своєю звуковою і графічною формою нічим не відрізняються від споконвічно китайською лексики. Вони, як правило, без особливих труднощів входять в систему мови і широко використовуються носіями, вільно функціонуючи в мові. Калькування можна визнати абсолютно простим і доступним для китайської мови способом поповнення словникового складу. Наприклад, “动产” (рухатися + майно = рухоме майно).

3. Фонетико-семантичні запозичення. В сучасній китайській мові, крім фонетичних і семантичних запозичень, виділяють також змішаний (гібридний) тип утворень, для яких характерні особливості двох наведених вище різновидів іншомовних запозичень. У таких утвореннях один з компонентів (одна або кілька морфем) являє собою семантично значущий лексичний елемент, тоді як інший в більшій чи меншій мірі передає звучання запозиченого слова (наприклад, “摩托” - мотоцикл).

Окремим видом запозичень виділяються звані “вторинні” запозичення, тобто японізми. Існують і звичайні запозичення з японської мови, яких спостерігається чимала кількість, проте є і такий вид запозичень, які в японській мові не є споконвічними, а також запозиченими. Цей тип запозичень вважається

особливим, оскільки тут має місце вторинне освоєння іншомовної лексики, і з цієї причини лексичні одиниці цього типу прийнято називати вторинними запозиченнями. Таке явище стало можливим тому, що ці слова походять з лексичних елементів, колись запозичених японцями з китайської мови, вони утворені за китайськими словотворчим моделям і фіксуються на листі китайськими ієрогліфами. Японізми представляють абсолютно унікальний вид запозичення, оскільки за своєю структурою ідентичні споконвічній китайській лексиці, наприклад: 场合 - випадок, 场所 - місце. Такого роду лексичні одиниці не мають ніяких відмінностей від власне китайських слів. Варто також відзначити, що японізми відносяться переважно до термінологічної лексики.

Крім лексики іноземної мови китайську мову (тобто нормативну, путунхуа) запозичує нову лексику з власних діалектів. Ще одним, особливим видом запозичень деякі дослідники вважають запозичення з гуандунського (кантонського) діалекту, які, в свою чергу, прийшли з англійської мови. Це явище - процес вторинного запозичення в рамках самої мови. Причина криється в тому, що на регіон, де використовується кантонський діалект (Гуандун), впливає велике місто і окремий адміністративний район Гонконг, який має власну культуру, в тому числі широке використання англійських слів в лексиці. Гуандунській діалект, поширений в провінції Гуандун і в Гонконгу, регулярно "поповнює" загальнонаціональний варіант китайської мови "англіцизмами" (наприклад, "波士" - бос, начальник). Це джерело запозичень, на думку дослідників, є основним серед інших діалектів за кількістю запозичень.

Також слід зазначити тенденцію в китайській мові до переваги фонетичних запозичень над семантичними запозиченнями, і навіть витіснення перших другими. Так, припустимо, слово "телефон" спочатку (швидше за все, на самому початку ХХ століття) було введено в китайську мову як фонетичне запозичення 德路风. Але незабаром воно було витіснене семантично калькованим словом 电话 (дослівно: "електрона розмова"). Це дозволяє нам зробити висновок про те, що для носія китайської мови набагато більш звичним і широко поширеним є

саме такий тип запозичень, що має логічне обґрунтування, адже сприйняти спонтанний “набір” морфем (які мають власне значення), які можуть суперечити змістом запозиченого за допомогою кальки слова, набагато складніше, ніж зрозуміти значення слова, складові якого повністю відповідають його змістом, що і робить такі слова більш популярними (姚汉铭, 1998).

Деякі лінгвісти відзначали в своїх працях, що структура китайського складу строго обмежена, як і набір її послідовностей, і це не дозволяє китайській мові запозичувати іноземні слова в повному їх фонетичному звучанні, що створює своєрідну перешкоду при їх проникненні в китайську мову. Однак можемо зазначати, що в сучасній китайській мові найбільш широко вживаним є фонетичний тип запозичення. Деякі лінгвісти пишуть, що цей тип становить найбільшу частину всієї китайської запозиченої лексики. Має місце бути і тенденція до передачі звучання разом із значенням. Безсумнівно, це пов'язано з прагненням засобів масової інформації до новизни. Вивчаючи фонетичні запозичення, можна простежити психологію створення китайцями нових найменувань, до того ж останнім часом з'являється багато нових фірм, товарів, магазинів. Часто їм даються іноземні найменування, за формою представляють фонетичні запозичення.

Китайська мова щороку стабільно поповнюється новою лексикою шляхом запозичення з іноземних мов. Для вітчизняних і зарубіжних лінгвістів досить очевидним є той факт, що процес глобалізації надає великий вплив на процеси, що відбуваються в китайській мові. Наскільки глибокою буде проникнення англійських і інших слів в китайську мову і наскільки значні зміни такого роду запозичення можуть викликати в самій мові, на цей момент сказати неможливо, однак, можна сміливо стверджувати, що з кожним днем англійські аббревіатури і іншого роду запозичення з іноземних мов все міцніше вкорінюються в китайській мові (王铁琨, 1991).

Словотворчий процес в китайській мові, як відомо, безперервний. Крім запозичення тих чи інших лексичних одиниць з інших мов, словотвір є ще одним

ключовим способом поповнення словникового складу китайської мови. Словотворчі способи китайській мові досить різноманітні, що дозволяє задовольняти вимогам створення нових найменувань. З розвитком суспільства, економіки, науки і техніки з'являється велика кількість нових предметів і явищ, які вимагають номінації, появи власного позначення в мові. Для передачі нового значення зовсім необов'язково створювати абсолютно нову звукову форму. Як відомо, мова взагалі і китайська мова зокрема має тенденцію до використання якомога меншої кількості матеріалу для передачі максимальної кількості інформації. Цим пояснюється явище такого виду неологізмів, коли слово, що давно існує в мові, не змінюється зовні, однак у нього з'являється нове значення. Так, наприклад, слово 婆婆 “свекруха” в наші дні часто вживається в значенні “керівник на підприємстві”. Такі неологізми також називають семантичними, або “неосемантизмами” (王铁琨, 1991).

Щоб розуміти неологізми, утворені семантично, необхідно також розуміти і словотвірні моделі та їх особливості, що допомагає дотримуватись правил вживання неологізмів правильно їх стандартизувати. Це допомагає і свідомо використовувати неологізми в повсякденній мові. Неологізми, подібно до лексики, що вже існує і закріплена в китайській мові, є багатоскладовими словами, як правило, двоморфемними, трьохморфемними і чотирьохморфемними. Необхідно розглянути кожен з цих типів з точки зору словотворення. Можемо виділити кілька представлених нижче типів неологізмів, що з'явилися цим шляхом.

Неологізми, які складаються з двох морфем:

1. Іменник + іменник, причому тут можуть бути найрізноманітніші способи, наприклад, 冰宫 - bīnggōng - *крижаний палац* (лід + палац); 热点 - rèdiǎn - *гаряча точка* (жар + точка); 女书 - nǚshū - *жіноча писемність* (жінка + письмо); 社区 - shèqū - *мікрорайон* (співтовариство, спільність + район).

2. Прикметник + іменник, наприклад 热线 - rèxiàn - *гаряча лінія* (гарячий + лінія); 小吃 - xiǎochī - *закуски* (невеликий + їжа).

3. Дієслово + іменник, наприклад 包席 - bāoxí - *забронювати місце* (гарантувати + місце).

4. Числівник + іменник, наприклад 二线 - èrxiàn - *друга лінія*.

5. Іменник + дієслово, наприклад 能耗 - nénghào - *можливі витрати, витрати* (можливість + витратити).

Неологізми, які складаються з трьох морфем:

1. Центральним компонентом формально є односкладовий, причому можуть бути наступні варіанти:

а) перший двоскладовий іменний компонент пояснює наступний односкладовий, наприклад 自然区 - zìránqū - *заповідник* (природа + район);

б) перший двоскладовий дієслівний компонент пояснює наступний односкладовий іменний, наприклад 中介人 - zhōngjiè rén - *посередник* (бути посередником + людина);

в) перший двоскладовий компонент прикметник пояснює наступний односкладовий іменний, наприклад 文明或 - wénmíng huò - *культурний товар* (культурний + товар).

2. З іменником:

а) два іменника + ще один іменник, наприклад 冰雪节 - bīngxuě jié - *льодове свято*;

б) прикметник + іменник, наприклад 红眼病 - hóngyǎnbìng - *заздрість* (хвороба червоних очей);

в) іменник + дієслово + іменник, наприклад 袋装菜 - dài zhuāng cài - *овочі в упаковці* (овочі, упаковані в пакет);

г) числівник + рахівне слово + іменник, наприклад 一把手 - yībǎshǒu - *головний*;

г) прикметник / дієслово + іменник, наприклад 美食街 - měishí jiē - *вулиця, де багато магазинів зі смачною їжею*.

3. Двоскладове слово, яке виступає формально в якості центрального компонента:

- а) однозначний компонент-прикметник визначає двоскладовий іменний компонент, наприклад 货物价 - huòwù jià - *рухливі ціни*;
- б) перший іменний компонент визначає, уточнює другий іменний двоскладовий компонент, наприклад 核废料 - hé fèiliào - *ядерні відходи*.

Неологізми, які складаються з чотирьох морфем:

1. Суб'єктно-предикативна конструкція, наприклад 精神污染 - jīngshén wūrǎn - *духовне забруднення*; 一国两制 - yīguóliǎngzhì - *одна держава - дві системи*.
2. Конструкція з підрядним зв'язком, наприклад 第二职业 - dì èr zhíyè - *друга робота*; 不正之风 - bùzhèng zhī fēng - *неправильний стиль*.
3. Парна конструкція, наприклад 论赞排辈 - lùnzhàn páibèi - *призначати на посаду відповідно до послужним списком*.

Крім ієрогліфічних неологізмів ще наявні ті, які складаються з літер та цифр. Наприклад: “BAT” (скорочення від Baidu, Alibaba, Tencent), “521” (我爱你) - “я люблю тебе”, “H族” (H- healthy, high, harmony, honest, honey, handsome, hope)-люди, які мають високі моральні якості, гарну освіту і гідну заробітню плату (刘晓梅, 2005).

Незважаючи до якого типу словотвору належать неологізми в китайській мові, всі вони можуть виконувати наступні функції:

- 1) номінативну;
- 2) стилістичну;
- 3) комунікативну;
- 4) прагматичну;
- 5) нормотворчу;
- 6) синтаксичну;
- 7) темпоральну.

Прослідити прояв всіх цих функцій можливо в рамках китайськомовного віртуального дискурсу.

1.4 Особливості китайськомовного віртуального дискурсу.

Крім критерію “час” важливою ознакою для неологізмів є також “мовний простір”. Мовним простором нашого дослідження є віртуальний дискурс. На сучасному етапі розвитку лінгвістики в центрі уваги багатьох вчених знаходиться дискурс, який означає центральну одиницю мовної діяльності, основними характеристиками якої виступають обумовленість екстралінгвістичними формами, подієвий аспект, цілеспрямована соціальна дія, тобто як текст, занурений у ситуацію реального звертання. Оскільки Інтернет формує новий тип спілкування, в якому нові інформаційні засоби стають одним з найважливіших інструментів орієнтації людини в світі і взаємодії між собою, а нове комунікативне середовище накладає великий відбиток на всі галузі спілкування, ми можемо вже говорити про появу нового типу дискурсу — віртуального, який треба розуміти як текст, занурений у ситуацію спілкування у віртуальній реальності.

У сучасному мовознавстві пріоритет у визначенні поняття “дискурс” віддається Т.А. Ван Дейку - професору амстердамського університету, автору десятка книг і статей, присвячених дискурсу і дискурс-аналізу. У його розумінні “... дискурс - це складне комунікативне явище, що включає, крім тексту, ще й екстралінгвістичні фактори (знання про світ, установи, цілі адресанта), необхідні для розуміння тексту”. Багато вчених і лінгвісти звертаються до праць Т.А. Ван Дейка, а його зазначена вище лаконічна дефініція дискурсу послужила ядром багатьох лінгвістичних досліджень. Іншими словами, в глобальному сенсі дискурс є комунікативно подією, яка відбувається між учасниками акту комунікації в процесі спілкування в певний проміжок часу. Ця комунікація може включати в себе мовні, письмові, вербальні і невербальні компоненти. У більш вузькому сенсі виділяють тільки вербальну сторону і згадують її далі як “текст” або “розмова”.

Якщо порівнювати його з поняттям “текст”, то дискурс є мовним знаком вищого порядку. Головною особливістю дискурсу є те, що його неможливо досліджувати відірвавши від середовища його існування. Перш за все дискурс – це соціальна дійсність, що створюється учасниками процесу спілкування і

взаємодії. Важливими чинниками дискурсу є мова міміка, інтонація та жести. Дискурс, що підійшов до свого логічного завершення перетворюється на текст (Van Dijk, 2006).

Деякі вчені розглядають під дискурсом саме когнітивний процес, пов'язаний з реальним мовленням, створенням мовленнєвого твору, текст ж є кінцевим результатом процесу мовленнєвої діяльності, що виливається в певну закінчену (і зафіксовану) форму. Текст може трактуватися як дискурс тільки тоді, коли він реально сприймається і потрапляє в поточну свідомість людини, яка його сприймає.

Підводячи підсумок по вищенаведеним дефініціям поняття “дискурс”, слід вивести формулювання цього терміна, який буде активно використовуватися в сучасній лінгвістиці. Дискурс є близьким за змістом до поняття «текст», але акцентує увагу на динамічній, що розгортається в часі, природі мовного спілкування. У протиставлення цього, під “текстом” представляється в основному статичний об'єкт, результат акту комунікації. Деякі дослідники визначають дискурс як процес, який включає в себе одночасно дві складових: і динамічний процес мовної діяльності, вписаною в її соціальний контекст, і її результат у вигляді тексту.

Далі слід ознайомитися з декількома трактуваннями поняття Інтернет-дискурсу. Ми будемо розглядати поняття “віртуальний дискурс” з точки зору віртуальної комунікації, і розуміти під ним комунікативну взаємодію, що здійснюється за допомогою комп'ютера, при якому створюється особлива модель реальності, що характеризується ефектом присутності людини в ній і що дозволяє діяти з уявними і реальними об'єктами.

Отже, справедливо зауважити, в цей час кіберпростір стає повноправним комунікативним середовищем, що викликає ажіотаж серед дослідників, і стає одним з тим фаворитів в рамках дискурсивних досліджень. Стверджують, що текст, який занурений в комунікативну дію в самому кіберпросторі, вченими починає розглядатися як абсолютно новий тип дискурсу, який далі називається як комп'ютерний, електронний, мережевий, віртуальний і Інтернет- дискурс.

Оскільки кіберпростір є невід'ємною частиною віртуальної реальності, і має безпосередній зв'язок з глобальною комп'ютерною мережею Інтернет, перераховані вище назви дискурсу можна закономірно вважати синонімічними поняттями, які можна було б об'єднати одним поняттям, як “дискурс кіберпростору”. Однак при поглибленому вивченні проблематики цього питання стає очевидним той факт, що наведені види дискурсу мають деякі відмінності при наявних точках взаємоперетинання. Що стосується понять “комп'ютерний дискурс” і “електронний дискурс”, то вони по праву вважаються тотожними, тому що позначають текст, який занурений в комунікаційне середовище за рахунок комп'ютера.

“Інтернет-дискурс” включає в себе щось інше, мається на увазі розглядання тексту під час спілкування в глобальній мережі або просторах Інтернет. “Мережевий дискурс” ж має ширше значення, ніж “Інтернет-дискурс”, тому що виступає в ролі тексту, який занурений в комунікативне середовище, як в Інтернеті, так і в інших мережах, до яких також відносяться локальні. Крім цього, “мережевий дискурс” і “Інтернет-дискурс” є частинами поняття комп'ютерного дискурсу. У даній ситуації все, наведене вище, види дискурсу мають відмінну рису, а саме вказівка на який-небудь засіб зв'язку, яке характеризує створюваний акт комунікації.

Віртуальний дискурс являє собою текст, який занурений в комунікативне середовище в віртуальній реальності, частково відрізняється від вищезгаданих видів, тому що має на увазі не тільки текст, який створюється під час спілкування, що відрізняється від безпосереднього контакту особливим каналом зв'язку, а й звертає увагу на характеристики поняття “віртуальна реальність”. “Віртуальна реальність в контексті інформаційних технологій розглядається як вид символічної реальності, який здійснює принцип зворотного зв'язку. Під символічною реальністю розуміється простір людської уяви, в якому предмети і явища матеріального світу виступають в якості спеціальних заміників - знаків і символів, за допомогою яких здійснюється його взаємодія з іншими людьми і навколишнім середовищем”. Тому в нашому дослідженні за основу взято по-

няття “віртуальний дискурс”, тому що воно частіше зустрічається в роботах вчених і може включати в себе всі типи дискурса, які наведені вище, при цьому включаючи в себе різноманітні способи віртуального спілкування.

Таким чином, віртуальний дискурс розуміється як текст, занурений у ситуацію спілкування у віртуальній реальності. А для спілкування у віртуальній реальності може використовуватися як Інтернет, так і мобільний телефон з системою смс-повідомлень.

У сучасних умовах інформатизації життєдіяльність суспільства безпосередньо залежить від його здатності отримувати і ефективно використовувати необхідну інформацію, спрямовану на задоволення комунікативних потреб, як цілого соціуму, так і окремої людини. Мовна взаємодія між комунікантами здійснюється за допомогою усно письмових форм спілкування в мережі, за допомогою особливостей структури гіпертексту, що визначає в кінцевому підсумку специфічність комунікації в віртуальному дискурсі.

Однією з найбільш яскравих характеристик, що відрізняють спілкування в рамках віртуального дискурсу від спілкування в звичайній мовній ситуації, є форма комунікації, учасники Інтернет-комунікації не розділяються відстанями або мовними бар'єрами, до комунікації в віртуальному дискурсі кожен може приєднатися в будь-який момент, отримати інформацію та, трансформувачи її через власний досвід, залишити будь-який відгук на отримане повідомлення.

Акцентуючи увагу на учасниках віртуального дискурсу, тут варто враховувати всіх користувачів розважальних, інформаційних та інших ресурсів, які надає Інтернет. За рахунок відсутності безпосереднього контакту з учасниками спілкування з'являється можливість наявності певної анонімності, що допомагає уникнути деякого психологічного дискомфорту, який може виникнути при реальній ситуації спілкування.

Ще однією особливістю віртуального дискурсу є відсутність певної вікової та статусної градації. Також в рамках чату або форуму існують модератори і відвідувачі. Однак, будучи штучно створеною комунікативною середовищем, як це було зазначено раніше, віртуальний дискурс є якимось умовним поняттям і не

має просторових і часових меж. Через подібні властивості існує можливість для комунікативного середовища між двома або більшою кількістю співрозмовників в реальний момент часу з абсолютно будь-якого куточка планети. Так, можна виділити кілька основних цілей віртуального дискурсу:

- реалізація оперативного вирішення актуальних питань;
- пошук потрібної інформації;
- різноманітність дозвілля.

Далі для більш поглибленого вивчення поняття “віртуальний дискурс” слід зазначити, що в міру розвитку інформаційних технологій і появи ресурсів, за допомогою яких здійснюється дистанційне спілкування між комунікантами, активно розвивається і розширюється віртуальний контент, що включає в себе письмові мовні жанри, які в своїй структурі мають компоненти безпосередньо усних мовних жанрів. Такі особливості мають багато жанрів віртуального дискурсу, а саме: форуми, соціальні мережі, блоги, тематичні сайти, чати, віртуальні конференції, електронні месенджери і т.д. У свою чергу, дослідження жанрів віртуального дискурсу є однією з актуальних проблем лінгвістики, тому що кількість безпосередніх учасників віртуального спілкування постійно збільшується з кожним днем, тому варто докладніше розглянути жанри віртуального дискурсу.

Обчислення жанрів дискурсу відбувається на підставі реально існуючих форм комунікації, які були сформовані природним чином. Жанри дискурсу, що позначаються на цій основі, називаються дискурсотвірними. Обчислення жанрів дискурсу можна здійснювати на основі використання відносно стійких типів висловлювань в різних ситуаціях, як вербальне оформлення соціальної взаємодії учасників спілкування. Такі жанри віртуального дискурсу можна назвати дискурсонабутими, тому що використання відносно стійких типів висловлювань здійснюється вже в сформованих формах комунікації, жорстко обумовлених у віртуальному середовищі певними технічними параметрами.

До дискурсотвірними жанрами віртуального дискурсу відносяться:

-електронний лист - використання учасниками віртуального дискурсу для зв'язку свого, зареєстрованого на будь-якої сайті, поштової скриньки, здійснюється пересилання текстових повідомлень або вкладеного в лист файлу з однієї поштової скриньки на інший;

-форум - спілкування між учасниками віртуального дискурсу, учасники якого на спеціальних сайтах на ту чи іншу тему залишають коментарі, серед яких перші висловлювання є ініціальними, тобто задають тему обговорення, а інші коментарі розвивають зміст топіка;

-чат - взаємодія між учасниками віртуального дискурсу в режимі реального часу, коли співрозмовники на спеціальному сайті обмінюються невеликими за обсягом повідомленнями на будь-яку тему, дане спілкування є для прочитання багатьма комунікантами;

- блог - це спеціальний сайт в формі мережевого щоденника, в якому записи автора, містять всілякі роздуми і коментарі, які розташовані в зворотному хронологічному порядку, також присутній можливість коментувати викладену інформацію;

- мережевий щоденник - це електронний ресурс, який є різновидом блогу;

-віртуальна конференція - це зустріч учасників віртуального дискурсу в Інтернет просторі в режимі віртуального часу, коли співрозмовники ведуть діалог і обмінюються думками на будь-яку тему;

-соціальні мережі - це спеціальний сайт, де учасник мають свою персональну сторінку, на якій розміщують інформацію на будь-які теми, спілкується з іншими учасниками за допомогою обміну повідомленнями або коментує залишену іншим учасником інформацію, також є можливість створювати обговорення, які за своїм типом схожі з форумом .

До дискурсонабутих жанрів віртуального дискурсу відносяться:

-флейм (від англ. "flame" - "горіти") - це провокаційне й агресивне повідомлення учасника віртуального дискурсу, що включають в себе лайливу і грубу лексику, які спрямовані на розпалювання сварки між комунікантами, під час якої відбувається відхід спілкування від початкової теми дискусії на особистісні образи;

-флуд (від англ. “Flood” - “повінь”) - потік повідомлень від учасника віртуального дискурсу, яке не несе в собі певного смислового навантаження, тим самим «засмічуючи» віртуальну дискусію;

-спам (від англ. “Spam” - “спам”) - це масова анонімна розсилка кореспонденції учасникам віртуального дискурсу, переважно маючи рекламні пропозиції.

При настільки детальному розгляді віртуального дискурсу можна виділити основні лінгвістичні особливості, які вживаються в віртуальному спілкуванні між співрозмовниками, а саме реалізацію тенденції до розмовності, і внаслідок цього вживання мовних одиниць неформального спілкування (розмовних виразів, помилок, питальних і окличних пропозицій, використання великої кількості коротких форм і т.д.).

До лінгвістичних особливостей віртуального дискурсу можна віднести:

1) іншомовні вкраплення,

наприклад: BASIC 语言是大学学的科目之一 - “мова програмування Бейсік є однією з дисциплін, яку вивчають в університеті”;

POLO 衫有三大国外知名品牌 - “сорочки від Поло є відомим брендом у 3 великих іноземних країнах”;

2) заміна слів цифрами,

наприклад: 5366 - 我想聊聊 - “хочу поговорити”; 521 - 我爱你 - “я тебе люблю”;

3) помилки у вживанні слів,

наприклад: 你在干吗 - “що зараз робиш?” або “чим зараз займаєшся?” у віртуальному дискурсі це питання часто пишеться з помилкою 你在干嘛, питальна частка 吗 помилково замінюється на інтонаційну частку 嘛, яка в такій позиції зазвичай має значення захоплення або надії;

不要我说话 - “не розмовляй зі мною” останнім часом у віртуальному дискурсі зустрічається помилкове написання 表和我说话, де 表 вживається замість поєднання 不要 через схожість звучання;

4) скорочення,

наприклад: HSK - 汉语水平考试 - “іспит на рівень знання китайської мови”;

5) розмовна лексика, просторозмовні висловлювання,

наприклад: 大家都知道他, 因为他是个蹭儿 - “всі знають, який він халявщик”, в реченні використовується слово 蹭儿 - “халява; халявщик”, яке частіше зустрічається в розмовній мові молодих людей;

由于失职他被头儿咔嚓了 - “він втратив роботу, тому що його звільнив начальник”, слово 咔嚓 - “звільнити”, що в основному вживається в розмовній мові;

б) діалектизми,

наприклад: 你买了列巴吗? - “Ти купив хліб?”, в даному реченні слово 列巴 - “хліб” (замість 面包) відноситься до харбінського діалекту і є фонетичним запозиченням з російської мови;

别老蘑菇我 - “перестань мене турбувати”, в даній пропозиції 别老 - “не треба, не варто” (замість 别了) відноситься до пекінського діалекту;

7) заміна на співзвучні слова з абстрактним змістом,

наприклад: 你过奖了 - «ти мене перехваляєш, замість ієрогліфа 过奖 - «надавати багато честі» в Інтернет-просторі часто зустрічається вираз 你果酱了. Тут слово 果酱 має переклад «варення», але через схожого звучання дане слово замінює стандартне 过奖 для створення комічного ефекту, а значення слова 果酱 в даному випадку неможливо визначити без контексту. Схожа заміна відбувається зі словосполученням 这样子 - «такий; так», у віртуальному дискурсі воно часто замінюється виразом 酱子 через схожість звучання, де 酱 має переклад «джем; варення», дане заміщення використовується для додання комічного ефекту.

Таким чином, розглядаючи віртуальний дискурс в даному лінгвістичному аспекті, на цей момент можна визначити, що основною рисою віртуального дискурсу стає рівень розмовності, головними ознаками якого є певна спонтанність, неофіційність, діалогічність і ситуативна закріпленість. В такому випадку, наступним кроком даного дослідження буде докладне ознайомлення зі специ-

фікою функцій неологізмів, пов'язаних з пандемією коронавірусу, в китайсько-мовному віртуальному дискурсі на прикладі блогів, чатів, форумів та соціальних мереж (刁宴斌, 2005).

Висновки до розділу 1

Вплив інтернет-середовища на розвиток і функціонування китайської мови є закономірним процесом. Саме в цьому інтернет-сегменті (чати, блоги, форуми) ми спостерігаємо найбільш активні процеси сучасної китайської мови - поява нових форм спілкування, нових мовних жанрів і, перш за все, поява нових слів. До факторів, що сприяють появі неологізмів в інтернет-комунікації як особливої моделі соціальної взаємодії, крім соціально-культурних змін, що відбуваються в китайському суспільстві, ми віднесли:

- вплив глобалізації на китайську мову про що свідчить велика кількість запозичень і аббревіатур, як наприклад, англійських слів, які використовуються китайцями в інтернет-спілкуванні;
- соціолінгвістичних характеристика користувачів, їх комунікативні потреби (спілкування, розвага, пошук інформації, ведення блогу, навчання), що призводять до виникнення різних лексико-семантичних груп інтернет-неологізмів;
- докладне дослідження віртуального дискурсу як мовного простору показало нам, що зміна реалій призводить до швидкого поширення нових лексичних одиниць;
- неформальне спілкування користувачів Мережі і, як наслідок, виникнення жаргонізмів, інтернет-сленга.

І, нарешті, ми з'ясували, що словотворча система сучасної китайської мови під "ударами" Інтернету зазнає змін у бік появи нових словотворчих моделей, а також збільшення або зменшення продуктивності існуючих раніше.

РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІОНУВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ У КИТАЙСЬКОМОВНОМУ ВІРТУАЛЬНОМУ ДИСКУРСІ

Як ми вже казали, неологізми виникають з потреб суспільства в найменуванні нових речей і явищ. З огляду на цей факт, традиційно основною функцією неологізмів лінгвісти вважали номінативну функцію. Незважаючи на те, що ця функція є первинною, аналіз літератури та практичного матеріалу свідчить про те, що в мовної діяльності неологізм може виконувати і ряд інших функцій: експресивну, оцінну, стилістичну, когерентну, прагматичну та інші.

Ми виділили лінгвістичні й екстралінгвістичні функції неологізмів, проте особливу увагу приділено першій групі функцій. Лінгвістичні функції - це безпосереднє функціонування в мові в залежності від комунікативної ситуації, до них можна віднести номінативну, прагматичну, стилістичну функції.

Екстралінгвістична функція неологізмів полягає в відображенні стану суспільства і суспільної свідомості, соціальних потреб, появи нових реалій в конкретно взятий відрізок часу. Виникнення неологізмів з цією функцією пов'язано з появою вузькоспеціалізованих термінів, що відображають зміни в технологічному, науковому, економічному стані суспільства.

Функціональні можливості неологізмів розкриваються саме в мовленні, так як вона є головним дзеркалом всіх мовних процесів і змін. Можемо виділити особливу типологію функцій неологізмів, яку складають наступні функції: номінативна, стилістична, комунікативна, прагматична, нормативна, синтаксична і темпоральна.

2.1 Номінативна і стилістична функції неологізмів.

Номінативна функція є головною і загальною для всіх неологізмів, так як вона складається в номінації нових слів, тобто наддання назв новим явищам. Вона співвідносить значення з реально існуючою річчю, явищем. Можна описати цю функцію як сполучна ланка між головним мозком людини і процесами навколишньої дійсності. Номінативна функція наче усуває безіменність, розмитість людського буття.

В рамках читача функції деякі лінгвісти виділяють детермірований спосіб номінації, який характеризується обумовленістю, строгістю, співвіднесенням з конкретними поняттями. Вчена вважає, що даний вид номінації є переважним в останні роки через зростання числа нових професій, технічних інновацій і так далі. Дійсно, іноді можна говорити про нечіткі межі між поняттями неологізм і термін. Популярність і доступність багатьох галузей знань за допомогою мережі Інтернет та засобів масової інформації прискорює поширення інформації, що призводить до мовної змістової надмірності і скорочення формальної сторони слів. Сучасна мова засобів масової інформації прагне до семантичної і формальної компресії, від якої в процесі з'являються багато неологізмів. Через пандемію коронавірусу з'явилася велика кількість нової лексики, яка пов'язана з медициною, економікою та новими технологіями, це явище було спричинене різкою зміною реалій. Так, наприклад, в китайсько-англійському словнику "COVID-19" нараховується 7683 слова. Отриманий словниковий запас включає в себе часто-вживані слова або фрази і технічні терміни, пов'язані з епідемією, такі як 舱医院 (пересувна/кабінна лікарня), 保持社交距离 (тримати соціальну дистанцію). В словнику також з'являються деякі нові китайськомовні вирази, які не пов'язані з медициною. Наприклад, 直播带货 (пряма трансляція продажу товарів), 无接触配送 (безконтактна доставка).

Також можемо побачити, що деякі слова, які вже існували до появи коронавірусу, стали використовуватись набагато частіше або змінили своє перше значення. Таким чином, використання слова 大流行 (пандемія) збільшелося більше ніж на 57000 процентів.

Подивимося як функціонує неологізм "封城" (локдаун) в китайськомовному віртуальному дискурсі:

“一年前的1月23日，全球新冠疫情始发地武汉开始“封城”。”

(Рік тому, 23 січня, в Ухані, де розпочалася нова глобальна епідемія коронавірусу, стали вводити "локдаун".)

Це є прикладом номінативної функції неологізму, коли слово або фраза були створені для позначення нового явища, характерне для цього часу.

Вчені вказують на те, що при виникненні нових номінацій іноді йде свідоме порушення дериваційних норм мови. Дане явище пояснюється прагненням мовної особистості підкреслити свою особливість і індивідуальність, привернути увагу співрозмовника. Якщо подібні порушення норм знаходять масового характеру, в результаті ці зміни можуть перестати бути периферійними і стати нормою, увійти в ядерну лексику мови. Таким чином, номінативна функція є головною функцією неологізмів, так як може спричинити собою зміни лексичного складу шляхом його розширення, звуження, або зміни мовної та мовленнєвої норм.

Стилістична функція відображає використання неологізмів в різних функціональних стилях мови. Якщо в науковій, технічній, діловій літературі неологізми виконують в основному номінативну функцію, то в творах художньої літератури та усного мовлення найпомітніше буде проявлятися саме стилістична функція, яка буде відображати експресивність, емотивність і оцінку автора / мовця. Прояв стилістичної функції пов'язано головним чином з індивідуальними, авторськими новоутворенням. Наприклад, розглянемо словосполучення 抄作业. Щоб краще зрозуміти значення цього словосполучення розглянемо пояснення на форумі:

抄作业

词义：照抄别人写的作业（动词）

源于中国。中国的社交媒体用户认为其他国家在抄他们的作业。

过去，如果你在中国社交媒体上搜索“抄作业”一词，你会看到学生剽窃或在考试中作弊的事例，这个词的本意是指抄袭别人的作业。“抄”的意思是抄写，“作业”的意思是学校布置的功课，但“作业”也可以泛指“工作”。在新冠病毒大流行的情况下，“作业”一词有了新的含义。

随着病毒在全世界范围内传播，中国正在慢慢解除封锁，中国部分地区的生活似乎正在慢慢恢复正常，许多人开始关注其他国家是如何对抗新冠肺炎的。

“马来西亚的街道真的在抄作业。”一名微博用户在马来西亚各地的公共服务海报边如此评论。这些图片展示了红色的横幅，上面印着白色的公共卫生标语，中国的宣传人员在这次疫情之前很久就开始使用这种宣传形式了。

当说另一个国家抄中国的“作业”时，说话者的意思是它采用了中国率先采用的战术。这种情绪在中国微博用户中尤其普遍。随着病毒在西方传播，微博上的很多评论者称美国面临的公共卫生危机是一场“开卷考试”。

Копіювати методи

Значення словосполучення: копіювати (переписувати) домашнє завдання, написане іншими (дієслово)

Ця фраза виникла в Китаї. Користувачі китайських соціальних мереж вважають, що інші країни копіюють їхні методи.

Раніше, якщо шукати в китайських соціальних мережах термін "抄作业", вашим результатом пошуку були б випадки, коли студенти плагіювали або обманювали на іспитах. Первісне значення цього терміна полягало в плагіаті чийсь роботи. "抄" означає копіювання, а "作业" означає домашнє завдання, яке задали в школі, але "作业" може також стосуватися "роботи" загалом. В контексті нової пандемії коронавірусу термін "作业" має нове значення.

По мірі поширення вірусу по всьому світу Китай поступово знімає блокаду, і життя в деяких районах Китаю, здається, поволі нормалізується. Багато людей починають звертати увагу на те, як інші країни борються з новою коронарною пневмонією. “По вулицям Малайзії дійсно можна побачити, що вони списали домашнє завдання у Китаю по боротьбі з коронавірусом”-прокоментував користувач Weibo плакати державної служби по всій Малайзії. На них зображені червоні прапори, на яких надруковані білі гасла для збереження громадського здоров'я. Китайські пропагандисти використовували цю форму пропаганди задовго до епідемії.

Коли кажуть, що інша країна “списала у Китаю домашнє завдання”, доповідач має на увазі, що вона застосувала тактику, яка була першою в Китаї. Цей

настрій особливо поширений серед китайських користувачів Weibo. У міру поширення вірусу на Заході багато коментаторів Weibo назвали кризу в галузі охорони здоров'я, з якою стикаються Сполучені Штати, “екзаменом, де можна підглядати”.

В цьому випадку “抄作业” виконує стилістичну функцію, бо неологізм містить свіже, нове значення, яке відрізняється від старого, при цьому, він має оцінну підфункцію.

Можемо зазначити, що стилістичні неологізми виконують дві підфункції: оцінну і експресивну. Оціночна функція відображає аксиологічні установки мовної особистості. Експресивна функція, на думку деяких вчених, особливо чітко відбивається в публіцистичному стилі англійської мови. Д. Д. Чо вважає, що експресивність неологізмів пов'язана з тим, що нове слово, на відміну від звичного і старого, містить свіжу конотацію, що володіє новизною. Завдяки новизні слово звертає на себе більшу увагу з боку читачів, тому його експресивна функція буде проявлятися значно сильніше.

Таким чином, експресивність і оцінність як основні ознаки стилістичних неологізмів характерні для функціонально-стилістичних диференційованих засобів сучасної китайської мови.

2.2 Комунікативна і прагматична функції неологізмів.

В основі **комунікативної функції** неологізмів лежить соціальне значення мови як колективного надбання, знакової системи, яка об'єднує людей в спільноти, групи. В рамках комунікативної функції неологізми характеризуються також і відокремлює функцією, яка складається в диференціації нового і старого в мові. Особливістю функції також є те, що саме завдяки фоні з рекурентних слів ми можемо відрізнити неологізми і виділяти їх в мові. Розглянемо неологізми як важливу частину комунікативної стратегії мовця / письменника, що особливо проявляється в публіцистичному дискурсі, основне завдання якого найбільш емоційно і повно донести думку і суть проблеми до реципієнта.

Комунікативна функція неологізмів найкраще реалізується у вживанні нових епітетів, дієслів, які забезпечують подібну комунікацію: *buttoned-down, yuck*.

Наразі в китайській мові стала використовуватися приказка “你别来我无恙” в якості привітання. Один з інтернет-користувачів дає наступне пояснення:

如果你不来，我就不会受到任何伤害。

源于中国。一种古老的中国表达。

中国人经常使用“别来无恙”来互相问候，直译就是“希望自我们最后一次道别后没有发生什么不好的事情”。一般来说，这句话的意思是：“我希望你过得很好。”它体现的是对人的尊重，也传达了温暖和关心。

而根据《易经》的说法，“恙”原意是一种高传染性病毒引发的急性发热和皮疹。在早期的用法中，人们使用这个短语来询问某人，自从他们上次见面以来，是否曾被感染了——这个表达一部分是为了祝福某人，一部分是警告某人，如果他们被传染了疾病，就要远离他们。

这一层含义早已淡出了人们的意识。但随着新冠病毒的蔓延，最初的用法出人意料地卷土重来。而今，“你别来我无恙”意味着：“如果你不来，我就不会倒霉。”随着新冠病毒在中国的传播，这一对旧习语的重新阐释也广而传播。这是对历史的一种戏谑的致敬，同时也传达了一个严肃的信息：如果你希望我过得好，那就离我远点。

“Якщо ти не прийдеш, я не постраждаю.

Ідіома виникла в Китаї. Це давньокитайський вираз.

Китайці часто вітають один одного фразою “你别来我无恙”. Буквальний переклад - “Сподіваюся, нічого поганого не сталося з часу нашого останньої зустрічі”. Загалом цей вислів означає: “Я сподіваюся, у вас все добре”. Це відображає повагу до людей, а також виражає доброзичливість і турботу.

Згідно з “І-цзінин” (“Книга змін”), початкове значення “恙” - це гостра лихоманка та висип, спричинені високоінфекційним вірусом. Спочатку люди вико-

ристовували цю фразу, щоб запитати когось, чи не заразились вони з часу останньої зустрічі - цей вираз частково є побажанням щастя, а частково попереджає когось, якщо реципієнт заразився, то повинен триматися подалі від адресата.

Це значення забулося в свідомості людей. Але з розповсюдженням нового коронавірусу первісне використання несподівано повернулося. Тепер "你别来我无恙" означає: "Якщо ти не прийдеш, я не захворію". Коли новий вірус корони поширюється в Китаї, це переосмислення старої ідіоми широко поширилося. Це жартівлива данина історії, а також вона передає серйозне послання: якщо ти хочеш, щоб у мене все було добре, тримайся подалі від мене."

Фраза виконує комунікативну функцію через те, що диференціює нове і старе в мові. Її основна задача полягає в тому, щоб найбільш емоційно і повно донести думку і суть проблеми до реципієнта, тобто, про збереження дистанції та безпеки від зараження коронавірусом.

Прагматична функція знаходиться під впливом умов, в яких протікає велика частина сучасної комунікації - віртуальність, головною особливістю якої є анонімність, загальнодоступність, негайна реакція у відповідь. Провідну роль в рамках прагматики грає вплив на адресата. Новизна інформації та її регулятивні властивості забезпечують повне прийняття абсолютної влади ЗМІ в сучасному світі. Регуляція, тобто вплив, здійснюється за рахунок використання експресивності, емотивності неологізмів. Прагматика також вивчає ставлення індивіда до мовних знаків, саме тому прагматична функція неологізмів також розкривається в індивідуально-авторській мовній грі при словотворенні: beerholic, bromance.

Розглянемо один з яскравих прикладів, слово "Covidiot":

这一单词由 COVID-19 (新冠病毒) + Idiot (白痴)合成, Urban dictionary 给出的定义如下: 忽视公共卫生建议的人 (名词)。

源于英美。哪里有规则, 哪里就有打破规则的人。

即便是在一场传染病大流行中, 很多人也倾向于评判他人, 发现他人的不足。

"Covidiot"这个术语所描述的是, 随着传染病的蔓延, 每个人都做出了愚蠢或不

负责任的行为。在三月初的某个时候，这个词诞生了，而且几乎和病毒传播的速度一样快，该词所描述的行为实例也在不断出现。

在英国、美国和其他一些国家，那些把超市货架上的卫生纸和意大利面抢购一空的恐慌购买者，是第一批赢得“covidiot”称号的人。很快，随着政府实施禁闭，无视公共卫生警告、不愿待在家里的人也接踵而至。这些新来的“covidiot”在海滩上烧烤，在公园里晒日光浴。在一个特别极端的例子里，一个 covidiot 在英国超市的商品上涂抹自己的唾液。在春假期间的美国佛罗里达州，莽撞的年轻人淹没了酒吧和海滩。这个标签也被用来描述那些关于新冠肺炎起源的阴谋论。还有人警告说不要接种任何冠状病毒疫苗，因为这是“来自地狱的深渊”。

至少，“covidiot”这个词很民主，这个标签已经从最高的办公室贴到了最低的办公室。就像病毒本身一样，没有人是免疫的。

“Це слово складається з двох частин: COVID-19 (новий коронавірус) + Idiot (ідіот), а визначення, дане Урбаністичним словником, є таким: Люди, які ігнорують поради щодо охорони здоров'я (іменник).

Походить з Великобританії та США. Там де є правила- завжди знайдуться люди, які їх порушують.

Навіть під час пандемії інфекційного захворювання багато людей схильні судити інших та виявляти їх недоліки. Термін "Covidiot" описує те, що з розповсюдженням інфекційних захворювань хтось поведився нерозумно чи безвідповідально. У якийсь момент на початку березня це слово народилося майже так само швидко, як і вірус, і приклади поведінки, описані цим словом, постійно з'являлися.

У Великобританії, США та деяких інших країнах покупці так панікували, що скупили увесь туалетний папір та макарони на полицях супермаркетів, саме вони першими здобули титул "ковідіот". Незабаром, коли уряд запровадив локдаун, один за одним з'явилися люди, які ігнорували застереження щодо охо-

рони здоров'я та не бажали залишатися вдома. Ці нові "ковідіоти" смажили барбекю на пляжі та засмагали у парку. В особливо екстремальному прикладі ковідіоти розмазували власну слину на товари у британських супермаркетах. У Флориді під час весняних канікул несвідома молодь заповонила бари та пляжі. Цей ярлик також використовується для опису теорій змови щодо походження COVID-19. Інші застерігають від будь-яких вакцин проти коронавірусу, оскільки вони "з безодні пекла" (Chinese Internet Slang Glossary, 2017).

Принаймні, слово "covidiot" дуже демократичне, і ярлик наклеєно від найвищої посади до найнижчої. Як і від самого вірусу, ніхто не застрахований від цього."

Слово "Covidiot" виконує прагматичну функцію, через те, що швидко зародилося в віртуальному дискурсі і має глузливу емоційну складову, вказуючи на людей, які нерозумно поведуться під час нової епідемії коронавірусу. Вживаючи це слово, мовець намагається вплинути на реципієнта.

Прагматична функція неологізмів пов'язана з комунікативної і когнітивної функціями. Завдяки яскраво вираженого функціонально-стилістичному аспекту неологізмів, прагматична функція більшою мірою позначається при використанні неологізмів в публіцистичних текстах і мовою ЗМІ для залучення уваги до інформації.

2.3 Нормативна і синтаксична функції неологізмів.

Нормативна функція полягає в неврегульованих і стихійній зміні норм і мовних стандартів. Нові мовні норми виникають на базі вже існуючих норм, а завдяки повсюдному використанню неологізмів в публіцистичних текстах і мові ЗМІ, нові норми отримують масове поширення і нерідко закріплюються в мові. Незважаючи на те, що виділення норми - це завжди скрутний процес, стійкість і частотність деяких нових слів може бути відправною точкою для вирішення цього завдання.

Припускаємо, що в китайських медійних текстах немає єдиної системи мовних норм, а є лише норма узуальні, тобто стихійна. У подібних умовах

неологізми практично втрачають здатність до кодифікації та стандартизації, а навпаки, створюються всупереч нормам літературної мови.

Так, наприклад, звуконаслідування 飒 sà - свист вітру або шелест листя - знайшло абсолютно новий сенс в наші дні. Можна помітити, що 飒 також вживається як дієслово «старіти, занепадати», однак сьогодні воно зустрічається в контексті захоплення красою. У переважній більшості - захоплення медсестрами і лікарями жіночої статі.

Хоча раніше це слово звучало на адресу героїв аніме і акторів кіно, в останні кілька місяців інтернет наповнився статтями про роботу лікарів з 飒 в заголовках. Так, в описі способу 飒 означатиме «не тільки приваблива, але і незакомплексована і природна». На думку китайських користувачів інтернету, навіть в період боротьби з епідемією, незважаючи на сильний стрес і постійну зайнятість, жінки в медичних пунктах по всій країні залишалися чарівними в своїй натуральній красі. У текстах часто можна зустріти 飒 в граматичній конструкції «又 A 又 B», наприклад: 又燃 又飒, 又软 又飒 і 又美 又飒.

Ось як самі китайці визначають причину вживання саме цього слова:
新冠病毒肆虐神州大地，女性撑起了抗疫的大半边天。据统计，奋战在抗疫一线
的医生中约有 50%是女性，护士中女性超过 90%。巾帼不让须眉，女性是战
疫前线的“最美风景线”。用“飒”来形容她们，是全国人民对女性同胞最崇高的
致敬！如今，“飒!”“真飒!”“又美又飒!”已成为人们赞美奋战在各行各业各自
岗位上女性同胞的常用语，在网络上广为传播。

Новий коронавірус спустошує землю Китаю, і більша половина тих, хто бореться з пандемією - жінки. За статистичними даними, близько 50% лікарів, які дають відпір епідемії і понад 90% медсестер - представниці слабкої статі. Вони не поступаються чоловікам, жінки - це «найкрасивіші пейзажі» на передовій війни з епідемією. Охарактеризувати їх як "Природня" - це найвища данина поваги жінкам-співвітчизницям від усієї країни! У наш час "Природня!", "Дійсно природня!" і "Красива і природня!" стали звичними словами, якими

люди хвалять співвітчизниць, які мужньо боряться на своїх позиціях у всіх сферах життя, тому ці вирази заповнили весь Інтернет.

Слово “飒” виконує нормативну функцію через те, що його нова мовна норма виникла на базі вже існуючої норми (свіст вітру), а завдяки повсюдному використанню неологізму в публіцистичних текстах і мові ЗМІ, нова норма (не тільки красива, а ще й природня) отримала масове поширення, щоб піднести красу медсестер та лікарів, які мужньо боряться з коронавірусом.

Синтаксична функція в сучасних китайськомовних публіцистичних текстах допомагає темпо-ритмічній, структурно-складовій організації мовлення, служить побудові композиційно-мовних форм дискурсу. Прикладом може служити експресивна синтаксична рима в заголовках.

Наприклад, зараз в Китаї поширюють плакати з написами:

提醒各位市民:

坚持防疫“三件套”

牢记防护“五还要”

Нагадуємо всім:

Твердо дотримуйтесь трьох складових профілактики епідемії коронавірусу

Пам'ятайте про виконання “п'ять речей, що необхідно робити для особистого захисту”

Що ж входить до понять “三件套” та “五还要”?

До “三件套” входять такі складові:

-科学佩戴口罩 (Носіть маски правильно)

-保持社交距离 (Дотримуйтесь соціальної дистанції)

-注意个人卫生 (Зверніть увагу на особисту гігієну)

В цей же час “五还要” означає:

-口罩还要继续戴 (Продовжуйте носити маску)

-社交距离还要留 (Дотримуйтесь соціальної дистанції)

-咳嗽喷嚏还要遮 (Прикривайте рота, коли кашляєте і чхаєте)

-双手还要经常洗 (Часто мийте руки)

-窗户还要尽量开 (Намагайтеся якомога часто провітрювати приміщення)

Ці позиції дуже часто використовуються в застереженнях запобігання зараження коронавірусною інфекцією, наприклад:

我们要继续保持常态化防控意识—

-常通风、戴口罩、勤洗手、保持社交距离，仍然很重要。

-在常态化防控背景下，口罩相当于普通老百姓的“标配”，公众应随时准备口罩，在人员密集的地方、通风不够好的地方，都要坚持戴口罩。

-公众一定要做好呼吸道传染病的防控，采取戴口罩等防护措施，这些措施不仅可以防止新冠肺炎的流行，对于预防流感等其他呼吸道传染病也是非常有效的，是保护个人卫生和身心健康的非常好的方法。

Ми повинні продовжувати підтримувати високу обізнаність щодо профілактики та контролю —

- Часте провітрювання, носіння маски, часте миття рук та підтримка соціальної дистанції все ще важливі.

-У контексті оптимізації профілактики та контролю носіння маски еквівалентні "стандартному обладнанню" звичайних людей. Суспільство завжди повинно мати при собі маску та наполягати на носінні її у погано провітрюваних місцях, де перебуває велика кількість людей.

- Громадськість повинна запобігати та контролювати респіраторні інфекційні захворювання та вживати захисні заходи, такі як носіння масок. Ці заходи можуть не тільки запобігти епідемії нової коронарної пневмонії, але також дуже ефективні у профілактиці грипу та інших респіраторних інфекційних захворювань. Також це є гарним способом підтримувати особисту гігієну, фізичне та психічне здоров'я.

“三件套” та “五还要” виконують синтаксичну функцію. Ці неологізми легко запам'ятати через те, що вони часто римуються. Їх часто зустріти на плакатах з боротьби з коронавірусом.

Рематична функція, як вид синтаксичної, полягає у виділенні реми, тобто нової інформації в тексті, за допомогою неологізмів. Цю функцію виділив А.В. Волосних.

2.4 Темпоральна функція неологізмів.

Темпоральна (когерентна) функція неологізмів пов'язана з їх узуальним значенням в умовах певної історичної формації. На нашу думку, термін «Лінгво-соціальна функція» є більш доречним, бо ця функція характеризується існуванням таких неологізмів, як 直播带货 (пряма трансляція продажу товарів), 无接触配送 (безконтактна доставка), тобто нових слів, пов'язаних з віртуальним спілкуванням, що відповідають типу епохи. Тобто темпоральна функція неологізмів полягає в відображенні рівня розвитку суспільства, базових цінностей, інтересів мовного колективу шляхом розвитку коннотативного значення лексичних одиниць.

直播带货(пряма трансляція з товарами) є яскравим прикладом неологізму, який виконує темпоральну функцію. І зараз ми розглянемо його пояснення і функціонування в китайськомовному віртуальному дискурсі.

直播带货

直播带货, 是直播娱乐行业在直播的同时带货, 其形式在不断变化, 出现直播带货的原因是电商的兴起, 引起一些娱乐行业的人跟进所致及演化而来。

Пряма трансляція з товарами

Це словосполучення означає, що блогери у прямому ефірі рекламують товари під час прямої трансляції. Форма прямої трансляції постійно змінюється. Причиною появи реклами в прямих трансляціях є розквіт Інтернет-торгівлі, подальший розвиток якої зумовлений зацікавленістю людей, що працюють у сфері розваг.

Насправді, це просто реклама товару (带货) за допомогою прямих трансляцій в соцмережах (直播) вийшла на нові оберти в минулому 2020 році. Популярні і без того стріми по просуванню різноманітної продукції стали особливо

популярні в період пандемії, а на арені з'явилися (і зміцнилися) свої впливові гравці. За версією порталу рейтингів і топів 排行榜 123, в трійку найкрутіших онлайн-продавців 2020 року увійшли:

Лі Цзяці (李佳琦, 1992 р.н., 45,4 млн підписників в TikTok)

Вейя (薇娅, 1985 р.н., 15,6 млн)

Ло Юнхао (罗永浩, 1972 р.н., 15,6 млн)

直播带货 виконує темпоральну функцію, бо відображає рівень розвитку суспільства, базових цінностей, інтересів мовного колективу шляхом розвитку коннотативного значення лексичних одиниць, тобто, на цей момент, віртуального дискурсу через пандемію коронавірусу, коли стріми досягли піку своєї популярності.

Можемо зазначити, коронакриза має великий вплив на мову, як засіб комунікації. Зараз найбільші зміни в лексиці можемо прослідити на прикладі форумів, блогів тощо. Всі неологізми виконують різні функції і поступово вкорінюються в повсякденне спілкування. Наприклад, візьмо одне коротке оповідання про день звичайної людини під час карантину.

In basement casual (上半身打扮得好好的, 下半身则随意), 通过视频 WFH(在家工作了)一整天。傍晚一个朋友与我 zoomed(视频交流), 他告诉我, 他被女朋友 zumped (在视频中给甩了)。我想给他一个拥抱, 因为朋友很忧伤, 深受 skin hunger(皮肤饥饿症之苦)。为了节省一些卷筒纸, 他没有哭。Covidiot(新冠傻瓜们)把超市里的卷筒纸抢购一空。我和他聊了之后, 给自己调了一杯 quarantini(隔离鸡尾酒)。但愿后 ACV(疫情时代)一切会好起来。

Одягнений в basement casual (верхня частина тіла гарно одягнена, а нижня частина повсякденна), цілий день WFH (працював вдома) по відеозв'язку. Увечері друг zoomed (провів відеозв'язок зі мною) і сказав, що його дівчина zumped (кинула його по відеозв'язку). Я хочу обійняти його, бо мій друг дуже сумує і страждає від skin hunger (тактильного голоду). Щоб хоть трохи зекономити туалетний папір, він не плакав. Нові covidiot(коронавірусні дурні) розкупили папір

у супермаркетах. Після розмови з ним я зробив собі quarantini (ізоляційний коктейль). Я сподіваюся, що все буде краще в АСV (післяепідемічну епоху).

Висновки до розділу 2

В китайсько-англійському словнику “COVID-19” нараховується 7683 слова. Отриманий словниковий запас включає в себе частовживані слова або фрази і технічні терміни, пов'язані з епідемією, такі як 舱医院 (пересувна/ кабінна лікарня), 保持社交距离 (тримати соціальну дистанцію). В словнику також з'являються деякі нові китайськомовні вирази, які не пов'язані з медициною. Наприклад, 直播带货 (пряма трансляція продажу товарів), 无接触配送 (безконтактна доставка).

Всі неологізми можуть виконувати наступні функції:

- 1) номінативну. Номінативна функція є головною і загальною для всіх неологізмів, так як вона складається в номінації нових слів, вона співвідносить значення з реально існуючою річчю, явищем (封城);
- 2) стилістичну. Стилiстична функція відображає використання неологізмів в різних функціональних стилях мови. Прояв стилістичної функції пов'язано головним чином з індивідуальними, авторськими новоутворенням (抄作业);
- 3) комунікативну. В основі комунікативної функції неологізмів лежить соціальне значення мови як колективного надбання, знакової системи, яка об'єднує людей в спільноти, групи. В рамках комунікативної функції неологізми характеризуються в диференціації нового і старого в мові (你别来我无恙);
- 4) прагматичну. Прагматична функція знаходиться під впливом умов, в яких протікає велика частина сучасної комунікації - віртуальність, головною особливістю якої є анонімність, загальнодоступність, негайна реакція у відповідь. Провідну роль в рамках прагматики грає вплив на адресата (Covidiot);
- 5) нормотворчу (нормативну). Нормативна функція полягає в зміні норм і мовних стандартів (飒);

б) синтаксичну. Синтаксична функція в сучасних китайськомовних публіцистичних текстах допомагає темпо-ритмічній, структурно-складовій організації мовлення, служить побудові композиційно-мовних форм дискурсу. Прикладом може служити експресивна синтаксична рима в заголовках (三件套, 五还要);

7) темпоральну. Темпоральна функція неологізмів пов'язана з їх узуальним значенням в умовах певної історичної формації (直播带货).

В результаті проведеної роботи було проаналізовано велику кількість відомостей про неологізми, які пов'язані з пандемією коронавірусу, їх походження, вживання й функціонування в сучасному китайськомовному дискурсі.

ВИСНОВКИ

Таким чином, у ході нашого дослідження функціональних особливостей неологізмів, пов'язаних з пандемією коронавірусу, в китайськомовному віртуальному дискурсі було досягнуто таких результатів.

На появу неологізмів в китайському Інтернет-дискурсі впливає багато чинників, зокрема різка зміна реалій через появу пандемії коронавірусу, потреба дати назву новим поняттям, явищам, глобалізація та розвиток віртуального дискурсу.

В першому розділі ми розглянули інтерпретації поняття “неологізм” і на нашу думку, перший і основний визначник поняття “неологізм” — конкретизація з параметру “час”. Неологізми — нові слова по відношенню до одного з попередніх тимчасових періодів: тобто слова, які раніше не існували. Таким чином, щоб вказати поняття неологізм потрібно вказати конкретні точки відліку та часові співвідношення періодів. Друге — конкретизація за параметром “язиковий простір”, що пов'язано зі зміною складу лексики літературної мови у зв'язку з переміщеннями слів з однієї сфери вживання в іншу. Язиковим простором нашого дослідження був віртуальний дискурс.

Ми дослідили, що цей дискурс може існувати в усіх сферах людського спілкування. Проаналізувавши принципи утворення неологізмів, на актуальних прикладах ми побачили, що нові лексичні одиниці виконують такі функції:

- 1) номінативну;
- 2) стилістичну;
- 3) комунікативну;
- 4) прагматичну;
- 5) нормативну;
- 6) синтаксичну;
- 7) темпоральну.

Можемо сказати, що зараз віртуальний дискурс, наче повітря, є повсюди, тому неологізми, пов'язані з пандемією коронавірусу, швидко вкорінюється в мову і використовуються великим числом людей.

У другому розділі, що є методологічним аналізом, було дано характеристику функціям неологізмів, що були використані при аналізі відповідних предметів дослідження. Розглядаючи кожен з прикладів неологізмів, які пов'язані з епідемією коронавірусу, дослідили, що всі вони можуть виконувати різні функції, які визначаються саме з мети створення окремого неологізму. Досліджуючи особливості лексики, пов'язаної з коронакризою, безпосередньо в віртуальному просторі ми визначили взаємозв'язок між мовними засобами, що використовуються.

Таким чином кожна функціональна особливість, яка функціонує в віртуальному дискурсі задає свій певний тон та визначає вплив на значення й комунікацію.

Також велике значення має і адресат блогів, форумів тощо, що виводить їх на рівень дослідження віртуального дискурсу, що і мало місце у нашій роботі.

论文摘要

该论文主题为是在讲中文的虚拟话语中与冠状病毒大流行有关的新语言学的功能。

随着2019年冠状病毒大流行的到来，我们的现实发生了巨大变化-这导致在短时间内出现了大量新词。在某些情况下，它们消除了同音异义，而在另一些情况下，则表示社会中新现象的概念。

这项研究的目的是在中文虚拟话语中识别与冠状病毒大流行有关的新词的功能特征，并揭示中文新词的构词潜力。

为了实现此目标，我们认为需要解决以下任务：考虑影响中文互联网话语中，将互联网交流的特征确定，识别冠状病毒大流行期间现代中文虚拟话语的主要词汇和语义类别，识别并描述汉语新词的主要造词模型。

研究方法。为实现这一目标并解决具体问题，提供了使用理论上一般的科学方法进行的工作，包括抽象，归纳和演绎的形式化以审查所研究问题的研究状态。在汉语虚拟话语中使用功能分析来确定与流行病有关的新词的主要功能特征；确定语法结构的结构方法；直接成分法用于表征和分型与冠状病毒大流行有关的新词的功能；使用语境方法来确定虚拟话语中新词语义学实现手段的功能的特殊性；连续抽样的方法被用来选择说明性的材料。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Колоїз Ж.В. (2009) Українська неологія: здобутки та перспективи. Наукові праці. Філологія. Мовознавство. (Том 105). Миколаїв. Чорноморський державний університет імені Петра Могили.
2. Колоїз Ж.В. (2002). До питання про диференціацію основних понять неології. Запоріжжя. Вісник Запорізького державного університету. №3. 78-83.
3. Кочерган М.П. (2002). Вступ до мовознавства. Київ. ВЦ Академія.
4. Левицький А.Е. (2005). Актуальні проблеми розвитку неології (на матеріалі сучасної англійської мови). Житомир. Вісник Житомирського держ. ун-ту ім. І. Франка. № 23. 16–21.
5. Л. В. Туровська, Л. М. Василькова. (2008). Нові слова та значення: словник. Київ. Довіра.
6. Олійник О. (1995). Українська мова: Підручник для 10-11 кл. Київ: Альфа.
7. Сербенська О.А. (2001). Актуальне інтерв'ю з мовознавцем: 140 запитань і відповідей. М.Й. Волощак (Ред.). Київ. Просвіта.
8. Стишов О.А. (2003). Динамічні процеси в лексико семантичній системі та в словотворі української мови кінця ХХ ст. Київ. Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України.
9. Chinese Internet Slang Glossary. (2017). URL: <https://www.chinasmack.com/glossary>.
10. Hornby A. S. (1986). Oxford Advanced Learners Dictionary of Current. Oxford. University Press.
11. The Oxford Companion to the English language. (1996). Abridged edition, edited by Tom McArthur. Oxford . Oxford University Press.
12. Ullmann S. (1962). Semantics: An Introduction to the Science of Meaning. New York. Barnes & Noble, Inc.
13. Van Dijk T.A (2006). Discourse, context and cognition. London. Sage Publications.
14. 姚汉铭. (1998). 新词语. 社会. 文化. // 上海: 上海辞书出版社.

15. 刁宴斌 (2003). 盛继艳. 近 10 年新词语研究述评. 辽宁师范大学学报. 第 1 期。
16. 刘晓梅 (2005). 当代新词语对汉语语素系统的影响. 暨南学报 (人文科学与社会科学版). 第 1 期.
17. 刁宴斌 (2005). 近 10 年新词语研究述评 . 宴斌, 盛继艳. 辽宁师范大学学报. 第 1 期. 页 4—10.
18. 王铁琨. (1991). 十年来的汉语新词语研究综述 / 铁琨 // 语文研究. . 第 4 期. 页 9—13.
19. 姚汉铭. (1998). 新词语, 社会, 文化. 姚汉铭. 上海 . 上海辞书出版社. 228 页.
20. 王铁琨 (1991). 10 年来的汉语新词语研究 (Електронний ресурс)China Academic Journal Electronic Publishing House. URL: <http://www.cnki.net>